

Skarnosti.

Hostiny.

Pody.

9

Dle výpovědi starých lidí
odbojvala se největší slavnost v naší obci
tehdy, když náš nově postavený kostel
byl svěcen, použitím vody Gregori-
ánské, spálovským p. farářem
Antonínem Chalupou
dne 16. srpna, 1778.

V roce 1868 na dvacáté výročí prarodání císaře
a krále Františka Josefa I., nechal bucharník
pán Valenta, š. g. nasázeti okolo kostela v Luboměři
lípy.

Z důvodu, že nechal lípy nasázeti aniž by s volení
pána faráře Klimenta Dolečka projádal, chtěl p. farář
nechat lípy vytrhati.

U kostela od severní strany, kácením lípy vytrhal, aby
nehlížely komusiko na zahrádce pánu.

Z důvodu toho, byl bucharník pán Valenta
s pánem farářem Klimentem Dolečkem
velmi napříč.

Pamatuji si ještě z mých dětských
let, že když přišel den 18. srpna, šlo
se do Spálova na mši svatou.

Císař František Josef I. měl narozeniny.

Vyrukovaly školní děti s učitelem;

klasičtí sbor, vojenští vysloužilci s medailemi,

a mnoho mužských i ženských ^{na prsou,}

pospíchalo do Spálova do kostela na mši sv.,
kteří byla sloužena za císaře pána.

Po mši svaté, šlo se obvykle buď do sílu hostince,
a nebo do školy, kde konal p. učitel řeč, o dobrém
mámučelonném císaři pánu Františku Josefu I.

Všichni přítomní řeč pána učitele pozorně vyslechli.

Na konec zvolali: Živíže slávu, císaři pánu.

Potom se občané rozešli domů. Každý byl plný
lásky, věrnosti, a oddanosti k císaři pánu.

Tato stará komedie, se opakovala
každý rok.

4.

V roce 1897 konal v naší farnosti slonoucký arcibiskup Dr. Todor Kohm generální visitaci.

† To bylo připrav, čištění kostela, soch a kůrů.
Arcibiskup přijel v kočáře od Sluonic. Tahli ho
4. černí koni. Sedláci na koních rajtovali mu
až k Bajchlově na praktě.

To bylo zvědavosti, očekání, jako kdyby se Kristus
spustil z nebe do Bajchlově.

U Lebově se zastavil, slezl z kočáru, a se svým
doprovodem šel prohlížeti kostel.

Před kostelem byl uvítán od učitele Vil. Ševčíka,
p. starosty T. Klesle,
a škol. záchyně
Aničky Kleslové, 22.

Starosta obce žádal o zřízení fary v Lebově.

P. arcibiskup odpověděl: Šelte jen peníze, a můžete to mít.

Potom odjel do Spálova, a v zámku se ubytoval.

Spálovští muzikanti hráli před zámkem, a nikdo jim
za to ani neprospěchal.

Na druhý den, udělil sv. biřmování.

Na věšci dělal dojem velkolepý. Lidé před ním
klekali na kolena. Byl kučerně, bohatě oblečený.

Kdyby oblekl všední, civilní šaty, nebyl by od spálovjáků
ke rozeznání, a klanění, i klekání by zvláště odpadlo.

Slavnostně byl oslaven den 28. října r. 1919. v Luboměřu.

Porádal to pokrokový učitel Karel Lev.
 Jak to již u nás bývalo, napřed byla v kostele mše svatá
 a po mši sv. se šlo ke havičskému skladišti u rybníka.
 Tu jsme my muzikanti, haviči, školní mládež, a ostatní
 bratři obecního lidu. Štěp se slavnosti neúčastnil.
 Jel vedle nás v kováře dr. Spálová, dr. svého římského
 hnízda. [kaplan Alois Kangelka.]
 Učitel Kar. Lev konal pěkný proslav o vzniku
 naší nové ŠS. republiky, a o jejích zasloužilých osobnostech.
 My hudebníci, zaháli jsme písně „Kde domov můj“.
 Osoby představenstva obce, byly též přítomny, ale nedovedl
 se sebe nikdo ani slovo vyvaliti.
 Starosta obce Fr. Lev č. 15; Tom. Mladý č. 22; Jos. Ondřej č. 10.
 naračili tu přichystané lípy, před havičským skladištěm.
 Lípu vobrody, lípu Sasavýka, a Štefaníka.
 Co jsem pozoroval, v. k. tmězi ve Spálově, nechtěli o takových
 slavnostech slyšeti. Proto se jich neúčastnili, ani slovo
 p. u. o, nikdo neřekli. Proto nebylo od nás ani slovo
 zahajovací, totiž den, církevní obřadem v kostele.
 Většina kat. tmězstva si přála zachování celku, Rakouské
 monarchie.
 Zde měla platiti Slavíčkovy slova: Nic oči méh nechtěti,
 a nic jim nedati.

Dvacátý osmý říjen v roce 1920.

Ráno mělo být mše svatá v Luboměři. Učitel Škorpál, zavedl školní žáky do kostela, aby dle starého zvyku vyhověl rodičům žáků. Byl studený, vychladlý den. V kostele se lidé modlili, prokávali růžence, a kněz mechočil.

Děti zimou skříple, stály na studené dlažbě kostela s p. učitelem 1 1/2 hodiny, než p. kaplan Alois Demacka ze spálovské fary ráčil přijet.

Več se stala tak: Sedláček Fr. Lev č. 6. který měl kněžskou fúru, zaproměl navštívit v Luboměři jistě mše svatá. Proto nikam nešel. Ti páni na fáře se nehnuli. Pěšky žádný tu svého řemesla ani krok. Nebylo jim leto školních dětí, a starého lidu, že zimou se v kostele hřívou. Za slabé 1/2 hod. došel by pohodlně po silnici pěšky do Luboměře.

Do školy vyučovali náboženství, dojde vždy pěšky.

Tonkváté ukázali ti páni na fáře, nav den 28. říjen svou perličkatost.

Po mši, prospícheali všichni, starší i mladí do sálu na č. 22. zimou napadení, kde konala p. učitel Škorpál krásnou vlasteneckou přednášku.

Přichmní byli tak provobuzení, a dojati, až mnozí plakali.

Lid všemický si dává říci, a vzbudí se v něm, i láska ku své vlasti, ale musí mít učitele, který pracuje pro, ale ne proti.

K. Lída.

je vložit, a rakvička pak funusním způsobem
do země zahrabána.

Byl jsem celé této ceremonie přítomen
jako hostitel.

Bylo to velmi smutné proto, že představenstvo
obce, předalo celou tuto slavnost v. k. kněžímu
ze Spálova, kteří ukazovali veřejně svůj postoj
proti naší uhrované, čs. republice.

Byli to: p. farář Oldřich Kyselák,
rodák z Němčic na Hané,
a p. kaplan Alois Hanzelka,
rodák ze Služamberka.

Ze všeho zde vidno, že národnostně neuvědomělí lidé
namísto oslavy, a slávy,
nahopí obci jenom trošku tvrdé hanby,
aniž by o tom věděli.

Pomník byl svěcen v neděli a v přítomnosti přímých přátel dne 24. 9. 1922.

Účastno bylo svícení i mnoho lidí ze Spálova.

Tento pomník svou germanánskou nepřátelostí neprochopili
pro celou dobu první čs. republiky, kněží, ani naši učitelé,
ani četníci, ani slavné představenstvo obce.

Chodili všichni okolo jako bů!

Dne 23. VI. 1924. navštívil náš p. prezident
Tomáš Masaryk
naše okresní město Hranice.
Těto slavnosti byly účastny i některé školní děti
z naší obce, s učitelkou Šnajdárkovou.

Výpis z kroniky

Pročtení dvouch zvonů v kalí hodiny v r. 1927
v Lebověčíně.

U Q. hodiny dop. sešel se u č. d. 31. v Lebověčíně velký zástoup
lidu, čekající na přání faráře Oldřicha Kyseláka a p. kope-
rátora Štěpána Hlaváka ze Správkova.

Zvony byly ověnceny a naloženy na novém, zeleně natřeném
voze Františka Křezlo č. 99. Ve voze byli zapřeveni 2 koni
vádrové selky Zofie Biskupovi č. 40.

Zástup lidu se sešel, ve kterém bylo 17 členů havičského
sboru. Za zvuku lebověčinské duchovní, hrnul se zástoup
lidu ku kostelu.

U kostela p. farář Kyselák zvony provětil. Prostor konal
p. koprátor Štěpán Hlavák.

Ten větší zvon byl od zvonů z žimele klackostrojem na věž
ve 20ti minutách vytažen.

Ten menší zvon vyruši na věž pro schůzku dva mladíci
Alois Kašpara č. 13. a Vavřín Šimek č. 94.

Na poprosbu, učil p. farář Kyselák věřícím pro dlouhé
době opět jednou svatej přejmenování s monstrancí, při
stavení svatehostánku.

Ospolečně byl hlucný výlet „Orla“ na zahradě
p. Kašpara, č. 13.

První jízda odhalena prorrnickou jednotkou byl.

Tato strana prorrnická, od č. 52. stala vzhledem k lidem pokrokovějším, především sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka; Pak p. j. d. školy z jiných sborů zjednotila se sborová jednotka, a stala se Společnost p. Plesan č. 58, a j. j.

Obecnost stala se také jednotou prorrnickou. Některé byly v horách, a některé v údolí. Vznikla od prorrnické stala p. j. d. sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, a dva prorrnické. Vzhledem k lid. Sboru s muzikou, a s gymnáziem.

Stavěnými byli: Ant. Šimka, j. j. v. j. j. Russell, Josef Křiváček, Jan Mrazek, Ludvík Křiváček, Vilém Křiváček, Josef Křiváček, Frant. Křiváček.

První prorrnické stali v horách, dva vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, a dva prorrnické.

Napřed měl sbor p. sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Potom se ujal sbor p. j. d. sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Převážně sbor "Sokol" napřed j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

P. sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, prorrnické vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, a p. j. d. sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Potom měl p. j. d. sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Měl ale také sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, a sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

Napřed byli: sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

My musíme být, vzápětí 700 kůň kůň. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

K tomu vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

Potom byla sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

Epitola sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

V prorrnické jsou tři sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

Sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, měl sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

V prorrnické byli: Sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka, a sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

Legionáři, kteří byli prorrnické, měli právo se psati sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka. Pak sbor vlněná tkaná dle j. j. Jos. Ševčíka.

177

Dne 15. v. 1929. přijel do Spálova
p. světlíci biskup Fr. Josef Šindel, z Olomouce.

V 7. hod. ráno přijel od Odex v autě do Spálova
k farní budově. Uvítali ho: p. farář Ob. Kyselák
spálovský starosta Fr. Plevan
luboměřský . . . . . Jos. Křiváček 83.
za mládí, jiných Fr. Pola,
a jedna školáčka.

Od fary se šlo v procesí okolo promítku prachých do kostela,
za zpěvu, a hudby mariánské písně.

V kostele měl p. biskup kázání. Pohrál, třepal přitom
hlavou. Leština mu šla častí špatně.

Při mši w. obsluhovalo p. biskupa 8. osob.

Po mši w. byla zhouševá dělá z náboženství.

Po zhouševě z náboženství, udělil w. bihřmování.

Bihřmovanci byli ve Spálově z Jindřichova a Parhutovic.

Potom byla pro církevní pány na faře hostina.

Hudba varhaníka tml. Šimý, hrála před fařou.

V původce ke kostele, naproti promítku prachých
spadl p. biskupovi s hlavy klobouk.

Vraťte jistěci sluch, ho sebral, a znovu na
hlavu posadil.

V kostele při náboženské vizitaci, přinesena mu
byla před oltář židle, aby si řekl sednouti.

Ze Spálova odjel v autě do Pohřádu. Luboměř si nevím.

Dne 11. VIII. 1929. Novověnecké hoody.

Toho dne se konalo slavné otevření hasičského skladuště v Lebově.

Účastní byli hasiči z Jindřichova, a ze Spálova.

Odpoledne se konal hasičský výlet na zahradě Josefa Křišpára č. 13. u silnice.

Na výletě nebylo nic zvláštního, jen veselá provádění, na hasičského samotářa, jak sebou šobotá ožhralý na mola, v silničním příkopu.

Z výletě se šlo k murece, do stávk hostince č. 22.

Osobnosti f.č: starosta hasičského sboru

Fr. Lev, č. 15.

ředitel školy, Lad. Žbořil,
náčelník sboru, Jos. Kříd, č. 22.
starosta obce, Jos. Kříd č. 83.

Poznámka:

Při základním proslovu u promluvy padlých
ve Spálově, nepoukíral p. farář Oldř. Kyselák
ani slůvkem, na vedle stojící sochu
matky Čechyji, která pláče s své syny.

Poukíral jen počít na tmavou hlavu
Kristovu, a sv. Václava.

Do konce bylo tomu tak, že při jedné slavnosti
zůstala matka Čechyje, neokřtěna, a neovětlena.

Zde vidno, jaký zářek měl p. farář Kyselák na demokratickou
československou republiku.

Připomínal jen český státek, založený sv. Václavem.

Že byl ale tolik set let pod knížaty Habsburskými monarchii
kteří neuměli to slovo Václav vysloviti, o tom se nemínil.

Toho jsme počítávali my seboji na Spálovsku, v době
I. republiky československé, mezi stádem ř. k. oveček,
a jejich partyzů.

Dne 27. IX. 1929. Odbyval se slavnostní průvod
 ve Spálově k 1000 letému jubileu svatojáclavského.
 Oslavu tuto somovali duchovní paní bydlíčů na fáře.

Průvod šel dětinou s hudbou, ze přítomnosti
 obou kněží, členů lidové strany. Sebou nesli i lampióny.
 U pochy sv. Václava (partii kostela) se průvod zastavil,
 a p. farář Ol. Kyselák měl k přítomným prostr.

Potom se přítomní odebrali do sílu hostince v. 61.,
 kde konal prostr p. kaplan.
 Provolána byla prnejprve sláva p. prezidentu Tom. Kasarijku,
 a českému státu. (To bylo v sobotu.)

U neděli šel na hudbou mši sv. průvod s hudbou, haniči, a orli.
 Na káraní měl p. farář Kyselák mezi jiným, slova:
 Bývalé školy byly chatné, malé, ale vycházeli z nich
 lidé uslechlí. Poctivejme se čmes, školy jsou jako
 paláce, a vycházejí z nich přechytrlí mūdvlantí.

Bylo to velmi protivné, že teprva letos si naši kněží vzpoměli
 na sv. Václava, a vzpoměli presidenta Kasarijka, a náš stát.
 Stalo se to tím, že obdrželi oči státu,
 zvýšený plat.

Dne 7. III. 1930. měl náš pan prezident

Tomáš Masaryk

80. roků svého věku.

Předsavenstvo obce, ačkoli v bylo oet okresu vypraváno, žádnou oslavu nekonalo. Řídící školy L. Zboril, vyzval zdejší hudebníky, aby hráli pro obci buďiček.

Školní děti se hráli večer pěkné divadlo. Divadlem byl účasten starý dlouhodobý starosta obce Fr. Lev, sedlák č. 15. a nynější starosta obce Josef Kacíř šlechtní rolník č. 83.

Fr. Lev č. 15. seděl vsále vzadu ve staré šenkajzle, starosta Jos. Kacíř č. 83. stál opřený o hlavní dveře. Oba měli klobouky kličně na hlavách.

Školní děti zapovídali zpívati hymnu, 'Kde domov můj'. Starý starosta kličně seděl s kloboukem na hlavě.

Mladý starosta obce stál opřený oo dveře, a měl též klobouk na hlavě.

Mládež se započala ohlížeti na ty dva, že není co se patří.

Nejprve to pocítil Fr. Lev, že není corik v pořádku, že mládež se ohlíží a usmívá. Obnažil tedy hlavu v pěl hymně. Se starostou Kacířem, to mohlo.

Hlavní osoby obecního výboru: J. Kacíř č. 83. starosta a předseda třídníckého lidové strany.

Edolf Feidlov č. 86. náměstek star. sociální domokrac.

obecní radní: Alois Sik č. 11. radní

Edolf Slovák č. 47. radní

} všichni lidovci.

obecní proklamník: Josef Šustek č. 64

náčelník hanč. sboru: Al. Kočtář č. 96.

Dne 15. VI. 1930.

Konala se v Hranicích
velká celookresní Národní slavnost.
Luboměř úspěšně na tuto
slavnost kolečemi.

Palení hranice.

Dne 5. VI. 1930. večer hrnul se ve Spálově
přívod uvědomělých lidí ve čestku-
va hostince č. 121. na sokolské cvičišti
za zámkem. Přívod doprovázela hudba.
na cvičišti byl krásný živý proslav.
Pěvecký sbor, zapíval tři písně.
Potom byla zapálena hranice
k oslavě českého mučedníka
nezapomenutelného

Mistra Jana Husa.

účast občanstva byla četná.

Zarovněn bylo viděti oheň na Mokočovsku,
a na Račhošti.

76.

Dne 27. VII. 1930.

V sousední německé obci

Linxavě

byl první výlet "nově založeného
hasičského sboru.

Náčelníkem sboru: Frans Losert č. 1.
starosta " " učitel Solovský.

Těto oslavy účastnil se sbor hasičů z Luboměře
se 16. muži, co náčelníkem M. Kočtářem č. 96.

Dostavili se tam i hasiči ze Spálova
s náčelníkem J. Revonem.

Luboměřský náčelník přidal hlášení německy,

Spálovský " " " " " česky.

Ohledně toho hlášení, povstalo proti náčelníkovi
Kočtářovi, od členů sboru, rozčelení.

Dne 20. VII. 1932.

Počiatok Národnej jednoty

v Polškote

veľkou Zahradní slavnosťou.

Na túto slavnosť boli pozvaní ľudia z celého okolia.

Z Prosenic tam hrálo hudba zedumce.

Na slavnosť boli účastní i niektorí členovia

Náv. jednoty z Luboměre, a z Helhínova.

Ze Spálova jednoty „Sokol“.

Ze slavnosti ľudovcov, a orlů, nebol tam nikto.

Zde vidno, ako otáčku národnostnú predstavuje,
a ako sa staví proti.

18.

Dne 21. V. 1933.

Bylo svěcení nového kříže
u silnice, na Šestkové štětky, č. 2.

Zařídovatel, je půsila odstaniti káplička „Božímukca“
která stála u silnice v díle panském, postaral se sedláček
Josef Šestka č. 2. rozený r. 1872, o to, aby byl postaven nový
kříž u silnice na jeho díle.

Kříž byl posvěcen od spálovského faráře Otav. Kyseláka
za hojně účasti věřících, jak z Luboměře, tak i ze Spálova.
Při proslovu měl p. farář slova: Jaká jest dnes úcta
kru křížů, taková jest dnešní vláda.

Od kříže šlo potom procesí s hudebnou, na mši svatou
do Luboměře.

Při kříži nezaměstnanosti, byli věřící, posvěcením
sv. kříže, na duchu posíleni. Kříž stál přes 3000 Kč.

Stavilo se, že tento kříž stojí skutečně na památném
místě, a sice na Šestkov sedlákov, špatné louce, čili
„štětky“ na které se mnoho desítek roků lopotili
nájemníci rolí, sečením této štětky, za nájem.

Tady stojí tento kříž, na památku těm zemdlyným
chudákům, které tento sedláček provinou robotou
na svém pozemku vykořisťoval.

13

Dne 14. VI. 1933.

Sjezd učitelstva hranického okresu ve Spálově.

Sjezd se učitelstva do sokolovny ve Spálově, na 70. osob.

Všichni se pospolu veselé bavili. Měli společný oběd.

Do sokolovny přišli shromáždění učitelstvo přivítati:

p. starosta obce Spálova Leopold Haubelt, č. 100.

náčelník has. sboru, František Plevan,

obecní pohledník, Jan Kašálek,

náměstek starosty Alois Ambrož, č. 7. (horlivý historik)

Při vstupu do sokolovny, přivítalo je učitelstvo

pořekem. Všichni se přítomnému učitelstvu

slučně představili, ať na Al. Ambrože, který se jonom

jezevitsky usklíbil, prošel sálem, a zadními dveřmi

se vyfukil. Přemísleli: Z Jindřichova zveřejní, o

Vilibaldu Ševčíku, a jeho narození Taci.

učit. Ličman o dějinách školy, a postup učitelstva.

učit. Jos. Ševčík, dějiny Spálovské.

Po obědě se tancovalo. Šel jsem na housle, a Karel Josef
na chromaticce.

Po čtvrté hodině byl rozchod, s veselou náladou.

201

Dne 2. VII. 1933.

Slavnostní otevření nové Sokolovny
ve Spálově.

Účast lidí byla velká. Mnoho hostů
bylo cizích. Účastné přivítal učitel
Josef Ševčík, starosta Sokola ve Spálově.

Starosta obce Leopold Staubell.

Sladba byla z Kélce.

Jeden řečník z Hranic, poukázal rukou na
zámeckou budovu, a řekl spálovským občanům
veřejně: V této budově přebývá váš největší
nepřítel, nepřítel našeho národa.

Před sokolovnou nad branou byl nápis:
Sokol — Národu.

Další veselice se odbyvala na sokolském cvičišti
na zámeckou budovu.

Vlasteneckým řečením řečníků u sokolovny,
byl lid tak národnostně oživen, a posílen,
kdyby dal někdo povel, útok na zámeckou
budovu, tak by se mnozí na zámek hnali
jako Tataři na horu Sloskýn.

27

Den 28. X. 1933, památi leté tvorby
naší československé
republiky.

Naše slavné obecní představenstvo
žádný podnět ku nějaké oslavě
nezavdalo.

U pomníku padlých sešly se o 10. hod.
dop. školní děti a p. učitel Dohnal
konal přednášku.

Bylo tam i několik osob dospělejších z obce.

Žde vidno, čím měl p. farář své ovečky
naočkovány.

22
Dne 11. VI. 1933. na den Největší Trojice

hody na Heli'nově.

Dopoledne svěcení pomníků padlých.

Pomník políbil a posvětil p. farář O. Kyselák ze Spálova, který zároveň měl u pomníku proslov. Který jiným řekl: Nejlépe učíte památku padlých, když děláte za ně na mši svatoe.

Hezka z Jindřichova zahála, kde domov můj. ?
Radním byl Fr. Röhricht č. 3.

Chodil černě oblečený, ale proslovu nebyl nikdo schopen.

To se předalo i s těmi padlými všechno právním na faře.

Výsledek úsevně ubohosti

• přetřavených obci.

Dne 6. III. 1935. večer, konal sbor hasičů
k počtě narozenin p. presidenta

Tomáše Masaryka.

Oplava se konala za slavného uselosti č. 9.

Konány byly 3. proslovy, vzpívání píseň

Kde domov můj?

Dne 14. VII. 1935. byl konán hasičský "výlet"
na oslavu 40. letého
trvání hasičského sboru
v Luboměřu.

Náčelnikem sboru byl sedlák Josef Gronos č. 36.

Dne 12. VII. 1936. Pořádal zdejší
O. N. jednotky "výlet".

Od kostela ke pomníku padlých
šel krásně kroužovaný průvod
dospělé mládeže s průpory, a za
nimi národnostně uvědomělé
občané.

Průvod byl velmi dojemný tím,
že v průvodu ještě lidé, kteří
buvání naše Spálovsko proti
poněmčení.

Pro nepříznivé počasí, muselo se od výletu
opustiti. Učichni se odebrali do páte v. 22.
kde konán byl vlastenecký proslov.

/ Na den Dož. Tělov. /

Dne 27. V. 1937. uspořádalo naše učitelstvo slavnostní průvod k počtě narozenin p. presidenta, Ed. Beneše.

Průvod šel od kostela ku pomníku padlých s hudbou.

U průvodu byli hasiči, orlí, a ostatní občiané.

Bylo poznati, že místo politických nesvárů v obci, začíná býti rozumem svornost proto, proněvěstě Němci začínají hroziti knížtce. Proto štráccí upustili od štvání, a dráždění vesnického lidu, které až doposud se děllo.

Aloisie Křálová selka (vymínkačka) č. 43.
 Rozená Křálová č. 100.

Objednala si velký kříž s ukřižovaným. Aby získala
 ke postavení kříže, a pro sebe hrob, uvedla, že to bude
 hlavní kříž pro celý hřbitov.

Asi dva hroby musely zmiznouti, a kříž byl postaven
 u hrobu rodiny Křálové.

Lidé na tento čin brebkali, že chudáci musí utýbat
 sedláckům i na hřbitově.

Dne 26. června, byl tento kříž od p. faráře Ol. Kyseláčka
 posvěcen, při nepřítomnosti předsů, za účasti jen několika
 osob.

Ku svěcení tohoto kříže sestavoval se průvod u Valentové
 štodoly č. 9. U hospody č. 22. byl průvod rozpuštěn
 deštěm, a velkým větrem. Průvod se již
 více číhlaomady, nesestavil.

Sklonice s květinami, které postavěla bratři Křálka
 okolo kříže, větví všichni rozbil.

Když byl kříž kousek ve smyslu pro celý
 hřbitov, tak měl být postaven
 ve středu hřbitova, okolo s přístupným
 místem, a nebo v předu hřbitova,
 a ne u hrobu Křálové rodiny.

Tak zněla kritika občanů.

Průvodem toto nesprávné jednání, ke svěcení
 přerušilo.

Na oslavu dobití Polska
německým vojskem,

bylo nařízeno, aby se na věži kostela
od 1. X. do 7. X. 39. vpoledne zvonilo
celou hodinu.

Zároveň musel býti na věži kostela
rúšský prapor.

Zároveň vládl rúšský prapor po
celou onu dobu u školy, a u Bürgermeistra.
č. 83.

28

Dne 21. II. 1943. Sloužil ve Spálově
p. farář Pavel Smolka mši svatou
s hudbou,
za padlé německé vojáky,
u Galingradu.

Dne 1. X. 1943. muselo se vpoledne
vzváněti všemi zvony
na oslavu 5. letého
výročí přivtělení
Sudět k Říši.

V Novém Jičíně, jeden řečník při proslovu radostně
křičel. Potom tak již řekl, že ho na místě
ranělo mrtvice.

Křtiny.

Při křtinách nebývá u nás v Luboměřu, velkého námusu. Lo vím půlku kmoťové, babka vzala v peřince zabalené, pásem omotané, novorozeně, a šli do Spálova ke křtu.

Po křtu watém, když bylo zima stavovali se ve Spálově v hospodě, na č. 62.

Do Spálova chodíval tento hlouček lidí pěšky.

Když to bylo u sedláka, zapřáhli se koni, a jelo se slavnostnějším způsobem.

Po křtu, otevřela babka dítě opěť matce, a něco se pítom na prosilněnou pojedlo.

Kmoťenky dávaly matkám nějaký dáreček, buďto modlitební knížky, a nebo cennější obdarček se zbožným veršem.

Kmoťenkou nezapomněla donésti matce něco na prosilněnou, čili do křtu.

Bývalo to honějšho zamařené mūdlové polívky, a pečivo.

Dítě leželo v peřince v posteli, omotané pásem, rucej schrovaný, a za pás neopromenula matka, zastříciti svatý křížence, aby neměl zlý duch, mora, a věštice nad novorozenětem, svou moc.

O tomto zvyku v naší obci, světců má paměť.

R. K.

Úvod.

Po narození dítěte G. neděl neměla matka chodit na veřejnost, mezi lid. Otec šestinedělka šel k muzice, tak sváček mezi muškými byla u muziky jistá.

Nejprve musela koutnice jít s dítětem do kostela na úvod. Tento obřad se konával v Luboměřu před kaubou mš. svatou.

Babka, a matka s dítětem byly v obořu žebříčce, a čekaly, až je kněz do kostela uvede; řýcala s nimi i kmotřenka.

Kněz přišel s ministranty ke dveřím žebříčky zapřel se modlití, pokropil je sv. vodou, a uvedl matku s dítětem na náručí, do kostela před oltář. Vruce nesla matka rozžatou svíci. Za matkou ^{šla} rozžatou svíci kmotřenka. Naposled ^{šla} za svíce babka. Když kněz před hlavním oltářem modlitbu ukončil, pokropil před oltářem s dítětem klečící matku s kmotřenkou.

Kněz s ministranty od oltáře odešel. Matka, a kmotřenka obešly oltář ofěrou. Ministrantovi odevzdaly svíce.

Dítě vzala babka, a šel s nimi domů.

Matka dítěte, a kmotřenka šly si sehnout do stolice, a zůstaly na mš. svaté.

Po úvodu měla matka, čili koutnice, jít pět dní jít do veřejnosti mezi lid.

Tak žní vzpomínka na obřad, v rané době.

Křtiny — hostina.

Po úvodu bývá hostina.

Bývalo to v neděli po sv. přejímání.

Kavařil se huncer kafee, napieklo se vdáček, hmělek, a buchel.
 Šel se pokayt bílým obusom, na kalič se daly hnaně nakráje-
 ných vdáček, a hmělek, které se bělaly od prorypaného cukru
 z daleka. Babka přivedla kmotru, a kmotřenkou, které s úctou
 zasedli za stůl. Začalo se jíst od hunků nalevati kafee,
 a všichni je probízeli, aby jom jediti, a pili.

Všichni dávali pozor, zdali kmotroví, a kmotřence chutná.

Jakmile z hunků upili, ihned jma do hunkou přileli.

Kmotr se s kmotřenkou jenom usmívali.

Když byly některé děti při hostině, bývaly od kmotru laskavě
 peníze obdarovány.

Křtirovi říkali i některé, kmocháček.

Děti jmonovaly kmotru, křestujm.

Tak se oděhuával starý, obyčejný zvyk v Luboměři.

Hostinca po pohřbu.

V době mého mládí, dočista jsem byl mistriantem
býval na hostině chléb, máslo a tvarůžky. K pití
bývalo pivo. Toto jídlo bylo pro pohřbu chutné, a dobré.

Později započali prociavati lidu k jídlu rohlíky,
a bílou kávu.

Již v době I republiky československé, započalo se
gulajšovatí.

U tím gulajšem započaly velké výlohy, šaňka
pro maso, a kulajš býval někdy všelijaký.

Dobře, že jest někdy trochu dobré, trošce černé kávy.

Nejlépe bývalo to hoře jmenované, domácí jídlo.

Kódla jest móda. Někdy má, i chut, se vrátiti
kukem zpět.

Ze svých zkušeností, jako muzikant.

Odpoledne po modlení, mládež se již shromáždila
okolo hospody, č. 22.

Přišli Luboměřští muzikanti, postavili se u hospody
před kaštinem do kuchu (9 mužů) a spustili na dechovku
veselý kousek. Dývala to obzvláště oblíbená polka, Česka.
Nato hned kvapík, Snový div Lůžko.

Potom se hudebníci, čili muzikanti odebrali do sálu, kde
mládež již nespokojeně čekala. Muzikanti zasešli
na vysokou cikcínku, a spustili.

Lidů přibývalo, nastal zpěv, a hamán. Píh, častování,
kouření. Hospodský nemohl stačiti čepovák; mužci
řinů na něho hrůčeli. Byl z toho chudáček celý nervosní.
Šlapelník každý ten couděbal prozoroval, přidal k tomu
ještě trochu pary. Muzikanti spustili několik kvapíků
zasebou. Mužci vykažovali šneuplychle, a utírali své
čela. Kdo neměl šneuplychl, utíel čelo rukávem.
Ženské potom jenom smrděly. Někteří utíkaly ven
se ochladiti.

V sále byl hys, kouř, a dusno. Lampy nechtěly hořeti.
Tancovalo se při poloviční tmě.

Lidů jako kasa v hrnci. Jeden do druhého zdouval.
Kterí tanečnický se nanněhali nové, mladá párky,
které se tančiči učily.

Z oken se valilo para, jako z kotlí od vařících
želib. Pro křik, a hamán, nebylo slyšeti ani dechovku.
Jen barista stával v sobě vědecki, že jest ještě
živ, a při rozumně. Slyšeti bylo jenom: pšm, pšm!
pš pš | pš pš ||

Malé hodiny.

Na malé hodiny, se celé přibuzenstvo obce těší.

U nás v Luboměřu bývaly tyto hodiny přemě, vždy 10. srpna, na den svatého Vavřína.

Tomuto svatému zavědli naši předkové náš kostel a vědili mu ho k opakování.

Když ale starší feudálové nemohli přenést to, že se ve všem den svatému Vavřínu holduje, a roboty panská zůstavá na ten den nevykonána, přeloženy byly hodiny na neděli, po sv. Vavřínu.

Tím se p. feudálové v zámku ve Správoce uspokojili, tak, že hodiny odbyvány jsou až do dnes, vždy v neděli.

Tyto hodiny bývaly v Luboměřu velmi hluché.

U robotu pekli hospodyně koláče, a hmičky v průměru 15 cm.

Aby těš bylo nějaké maso k obědu, zabíjelo se slepice, a nebo králík.

V neděli propíchal kačecí ma hubru mši sv.

aby vylechl kačecí, o našem pahoncu kostela sv. Vavřína.

Vešci s údivem poslouchali slova velebného, když spustil, že sv. Vavřínaec byl za živa na rožki přecen. Když byl na jedné straně již upecen, oběhli ho na stranu druhou. Ozval se:

Již jsem na jedné straně upecený. Nuže císaři, ber, a jes!

Na tento den, sešlo se do obce vždy mnoho lidu z okolních obcí.

Kládek, i lidé starší, se těšili na odpolední muziku.

Již od božního pána, hráli flámetáři na dědině.

Slyšeti bylo, Radecký pochod,

a malou píseň, Tůchusale pozdravujem Tebe.

Žil před hodami si Tomáš Klerla přichy-
stal dobré provazy, a vypracoval
prasecí chlívěk.

Zajistil si u havičského sboru, několik členů,
kdež v případě rováčky, u muziky v sále,
dva nové viníky rováčky, a nekličku.

Svářou ho provazy, a hodí ho do přichyteného
prasecího chlívěka.

Tento plán byl jednou splněn.

Od této doby, bylo od velkých rováček upuštěno.

Při velké rováce, poslali pro čehníka, to by trvalo
dlouho, než by přišel.

Konečně by ani nešel.

Byl připraven ve Spálově v sále u Adleri č. 62.
Kdy čehník Učila, přišel dělati pořádek.

Rozrušené mužiči mu zbraně polámali.

Byl za to obgražován, že si nechal zbraně odebrati.

Uhodil prozedeji do kameneho lomu, šelk voziky
s kamením. Dobře jsem chudáčka znal.

Po Malých hodách za týden v neděli byly „Polepšky“. Bývala polepšková muzika.
Husinky bývaly do r. 1907 volné, bez vstupného. Polepšková muzika bývala
vlastní proměna. Káritova velká, ale muzikanti malá hráli, proměna
mužiči muzikanti měli platili. Byli s promězi ryčinkami ještě od
hradů.

Některé muže hřícili, až z toho chlapili. Když slušně naprominání nepomohlo, dávali některé radu: kdo má v botě rozpačenou omleccu, stáhní mu jí do huby.

Řeď se zase stáhla rováčka, pro kouř, praxu, a tmu, nebylo rozpoznati co za člověka se bije.

Někdy se s hrůzou nakupila na sále hromada živého materiálu, a nebylo nic viděti, jenom nohy.

Ženské jemnějšího citu, ulekli při rováčkách ze sálu ven. Ty kuračičky se prověšely z předešlé mužským na tisk.

Některé, které měly řevnického ducha, fackaly mužské ze zadu. Sem tam odletěl rukáv, klobouk. Kdo měl nouzi o kmošlíky, mohl si na prodlaze nasbírat.

Rováčka se stáhla u muziky za noc, někdy i líčkáče. Zase se ale vzjasmilo.

U hradové zábavy bylo vždy mnoho čeledinů, kteří sloužili u sedláků v okolních německých obcích.

Ti to chudáci, bývali veselí, ale utváčeti mnoho nemohli, proměvajíce jejich malichernou služebnou mada jim na to nestačila. Kuce měli většinou hito čeledinové neomyšle, a tvrdé jako poduška. Dřmei jako šušněk.

Upomínám hospodského Tomáše Klezlu, č. 22, který rozumně zakročoval proti rováčkářům, a výhrůžkou u muzik v jeho sále.

Velké císařské hoddy
světily ve všech farnostech společně
najednou, a to, 20.ého října.

Velké hoddy trvaly dva dny.

Obdívaly se ale v neděli, a v pondělí.

Při těchto hoddech možno konstatovati to,
jak p. k. kněžstvo se stavělo proti novotám
osvíceného císaře Josefa II. a dovedlo mu trojiti
věci navzdory.

Věřící by tyto velké hoddy sami nesvětily, ani
neakládalali. Záleželo to na kněžích v kostele.

U máme dobré zkušenosti z doby čes. republiky

Proní máj, a 28. říjen, lidé u nás málo světily,
a proč? Poněvadž p. farář slovařoval na tyto dny
měš. svatoce, jako v obyčejný všední den, v 7. h. ráno.

Kdyby slovařil ranní, i hubece, byl by
v celé farnosti, pěkný svátek tak, jak to v mnohých
farnostech vlasteneckých p. farářů bylo.

Sprašovský p. farář, byl ale arcibiskupským
radou, nepřitelem
československé, svobodné, pokrokové
republiky.

Takovým pániům patřilo říci tak, jak to řekl českým
vojáckým ten generál sborového velitelství, Ermele:

Po hodové muzice se hodně dlouho
mezi lidem mluvilo o celém průběhu
hodovém, a sice:

Kterí hosté zde byli odjinud
komu se udělalo v kostele špatně.
Kdo u muziky verboval,
Kdo se bil.

Koho poválili na podlahu.
Komu utrhli rukáv od kabátu.
Kdo ztratil klobouk, a pokřivil
manžely.

Meremú muzikantovi
pokřivili hubu.
Kdo má odřený nos, a huče
na hlavě, ať dále.

Toto uveřejňoval ten starý rozhlas
v době císaře pána Fr. Jos. I.;
po hodové muzice
v Luboměři.

Kdo chce jísti rakouský chleba, ten musí
za Rakousko bojovat.

Císař Josef II. (1780-1790) dal návrh, aby lidé
opustili, od zbytečného, jednotlivého
hodování. Přál si, aby jeho představení oslavovali hodty
společně všichni najednou, a to v době, kdy práce
polní jsou již ukončeny.

Církvní prání, ohlašovali stále, stále hodty, pro uánu
ve farnostech, a k tomu započali oznamovati
slavnost „Pověcení chrámu Páně“ v říjnu.

Tím nastaly hodty velké, čili císařské, které trvaly vždy
2. dny. Stalo se to navzdory, císaři Josefu II.

Po jeho smrti přivracovali opět do Ruše zeužití, kteří
bylo hodty upraveni.

Luboměř, s kostelem filiálním světil hodty za týden
po památce Dušiček.

Zároveň v hodty v pondělí dopoledne
odbyval kněz dušičkový obřad na hřbitově
v Luboměři.

Dušičky zemřelých v Luboměři, museli oslavou v nebi,
týden posečkat.

Tak nám to ukeli, ti naši pastýřové do budoucna.

Do dnešního dne se mnoho změnilo, a to tím,
že ti 3 moudrové od východu, nepůšli jenom
až do Bellemea.

Povstali na východě noví moudrové, a ti se
rozběhli až k nám.

Tím bylo mnoho starých pavučin protřeno, které
stasily od nepaměti, náš ubohý, vesnický lid.

Napsal jsem zde události tak, jak jsem je sám
na svém těle prožíval, a ve svém mozku
je odštědil.

Děťnaru, pište !!!

1. listopadu, 1955.

Rudolf Kik, Ch. v. st.
Liboměř, č. 51.